

Szerkesztési iroda:

ri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap, szellemi részét

illető közlemények intézendők.

Bérmertelen levelek csak ismert

kesekeztől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Báthy Lipót könyvnyomdája, hová

a hirdetések, előfizetési pénzek és

kiadása körüli panaszok bérmentve

intézendők.

Arad, július hó 19.

(T.) Gróf Hohenwart, bármit mondjanak is ellenei, igen ügyes államférfi s bátran előre állítható, hogy oly eredményt fog fölmutatni, mely barát s ellenséget egyaránt meglependi, anélkül azonban, hogy az osztrák belügyi bonyodalom egy lépéssel is közelebb jutna megoldásához. Úgyes pedig főleg azért, mert sikerült elhíttatni a lajtantuliak többségével, hogy a z. — S miért?

Nem tett egyebet, mint amit már elődei megkíséreltek, csakhogy ellenkező irányban fejtette ki tevékenységét. Elődei minden engedett s nem engedett fegyverrel az államjogi ellenzék álláspontját aknálták alá, a centralista német párt felsőbbbségi előnyére, — Hohenwart ellenben a német ugynevezett „alkotmányhü“ párt szervezését élte a dissolutió anyagát, mely már eddig is jelentékeny mérvben szétrobantotta az ezelőtt oly ellenállhatlan tömörségével győzött német pártot.

Hogy a működésben az alkotmány öszinte osztrák híveinek gyanuja s féltékenységtől ne gátoltassék, a színpalak meggettí aláaknázó működéséhez alkotmányos vignettel ellátott eszközöket fitogtatott az illetők előtt, — míg másrészt az államjogi ellenzékkel próforma vele folytatott alkudozásokkal szerezte meg a fegyverszünetet.

De végre is soká a nemes gróf nem folytathatja a magas művészi fokra fejlesztett alakoskodás politikáját. Nyíltan és határozottan kell az egyik ellenféllel szakítania, ha a másikat teljesen a maga részére vonni akarja, s ha eddig nem tette, annak egyszerű oka az, hogy a nervus rerum az alkotmányos képviselőkkel megszavazva még nem volt, s e megszavaztatás formalitásainak mellőzésére még nem tartotta az időt elérkezettnek. Most a delegáció és reichsrath bőven megszavazta a pénzt, az alkotmányosság szüvelgésére húzamos ideig nem leendő szükség, s Hohenwart félrehuzza majd a függőnyt, mely az új szervezet alakját a profán közönség előtt eddig eltakarta.

Az új államjogi szervezete igen egyszerű lesz. A németeknek nem lesz okuk keseregni, mert a csehek és lengyeleknek valóban lényeges engedmények nem fognak tétetni, az ellenzékeskedő országok és tartományoknak pedig nem leendő okuk a németek politikai fölénye miatt zúgolódni, miután a nemes gróf, ki most egy jól ismert, de csak a háttérben működő párt törekvései létesítésének ügyes és ovatos közvetítésére lett kiválasztva, — eltávolítandja a decemberi alkotmányt, mely az ellenzék botránykövet képezi.

E procedúra mindenesetre egy kis kellemetlenséggel fog járni, az alkotmányhűek sajgója az első napokban a haragot félreveri, a fájdalom-kiáltások Berlin felé gyarapodni fognak, az alkotmányosság megszüntetése ellen tiltakozó városi s községi feliratok halom-számba érkezendnek a miniszteriumhoz, s azután — csend álland be. A „Wiener Abendpost“, mely már annyi szor fölhasználott az utolsó évtizedben port hinteni a korlátolt eszű alattvalók szemébe, — jól kidolgozott s válogatott körmondatokban tudatandja: hogy a rend és vallás érdekében a fennállott alkotmány némi módosítását tették kívánatossá s a kormány nem kételkedik, hogy e módosítások minden „jobb érzelmeik“ öszinte helyeslésével találkozik.

Az „ügyes“ Hohenwart ily utasítással s vezérellel lett az osztrák kormány élére állítva, s ő irányadó köröknek megelégedésére fog annak megfelelni. Miután pedig minden kormány legfőbb feladata, az irányadó és döntő elemek helyeslését s rönkszenvét megszerezni: az osztrák miniszterelnöknek is a feudális főnemesség, a főpapság, némely főherczégek s magas kato-

naí méltóságok helyeslését kell kivívnia, miután Ausztriában határozottan ezek a döntő körök.

De azért Hohenwart-Brutus igen becsületes ember marad, mert azt a mi szó: Osztrákországban a volt jeles kormányok oly művészileg összebonyolították az államjogi s belpolitikai viszonyokat, hogy azokat alkotmányos apparatussal (kivált a milyen Ausztriában gyártatik) nem lehet egyszerűen megoldani. Azért majd a fővilágosodott abszolutismus s a l' fognak kísérleteket tenni, mely hajszállal sem leendő rosszabb a jelenlegi alkotmányosságnál s legalább megszünteti a népek s nemzetiségek kölcsönös irigységének kuforrását.

Mintán az alkotmányos szabadság ártani látszik Ausztria népeinek, a bécsi atyai kormány kénytelen lesz az enyhé abszolutismus egyenjogositó (amennyiben egyiknek sem lesz külön joga) rendszerrel csendet és rendet szközőlni, és jól teszi: ha a népek rakoncátlan gyermekek módjára önönmaguk közt nem bírnak s nem akarnak megegyezni — megérdemlik a köztük rendet csináló kormányok vasvesszejét.

A „R—m“ bukaresti levelezője írja: Mündus vult decipi, ergo decipiat; ez oly régi mondás, melyet már nemcsak diplomaták aknáznak ki egészen kedélyesen s a legszelebb mérvben. A modern társadalomban igen sok ezen, nemzedékünknek nem igen becsületére való mondasra alapítva — megjegyezve, hogy az alapítás alatt e szónak nem kizárólag legujdonatjab értelmére gondoljon ön s olvasói. Ugy látszik azonban, legtöbbet számtalan politikai körökben az emberiség ezen Ádám előtti gyarlóságára — és hogy mennyiszor sikerrel: arra ékes felelettel szolgálunk önként a korunkbeli történet krónikái.

És miért ne igyekeznének török és orosz diplomaták rászédni a világot? — Nyugodjunk meg benne, ez urak meg is tették. De hogy gyümölcsöt is szedik-e, az már más kérdés, és kérdés annnyal inkább, mivel azok akiknek számba volt a szövevény, ma már nem a hazugsággal, hanem a meztelen igazsággal állanak szemben.

A nagyfontosságú dolog, melyről önt értesíteni kívánom, szárazan a következő:

Ön tudja, hogy néhány hó előtt hire ment, hogy a szentpétervári és a konstantinápolyi kabinetek egyezményt kötöttek, mely szerint szükség esetén Oláhország ellen közösen fognak intézkedni. Az illető körök a leghatározottabban tagadták az illető egyezmény létezését; de a tiszta igazság a következő:

A két nevezett kormány megállapodott abban és elhatározta, miszerint azon esetre, ha a dolgok mostani (t. i. akkori) rendes állapota Romániában fölforgattnak, közösen fogják a fejedelemségeket megszállani; közösen ígérték egymásnak az unio fölbontását, mely a megszállást követte volna. Oroszország azon bessarabiai területeket (Izmael, Kilia, Remi és Zetaburban városokkal együtt), melyeket az 1856-ki párisi szerződésben a portának, illetőleg Oláhországnak átengedett, visszakapja, miért biztosítani fogja a törökbirodalom területi egységét és a keleti békét.

Mindkét fél azt gondolta, jó vásárt fog csinálni. Oroszország először is visszakapja földjét s biztosítottá azíránt, hogy a porta egy gácsországi akcióval szemben békében marad. „Ha egyszer Ausztria-Magyarországgal elbántam, akkor aztán Törökország nem sok fejfájásomba kerül,“ így gondolkozhatott az orosz cancellár; a nagyvezér pedig körülbelül így biztatgatta magát: „Ha belbékém több évre biztosítva van, s a katonai és polgári reformok keresztül vitetnek, akkor Oroszországtól se kell annyira félnem.“

Egy előzmény teljesítése minden esetre utjában áll e tervnek még: Hohenzollern Károly trónjának lemondása. De ki nem tudja, hogy az orosz imperiálék ezt mindig képesek kivívni? Ki nem tudja, hogy ki buktatta meg Kuzát? Ki nem tudja, honnan eredt az egymást erő fölforgatás a fejedelemségekben? Emellett egy ily „esetlenség“ most, midőn a legszegénylebb politikai fészeltés helyét a legvastagabb reactionárius szellem foglalta el, nemcsak lehet, de a hatványozott valószínűségek közt tartozik. Károly turkomszokvita barátai ezt igen jól tudják s bravóznak tapintatlan tulkapásaira. Senki se gondolja, hogy egy Manteuffel-Gerlach-féle bachanal-korszakot büntetlen lehessen inaugurálni, minekutána már elvezették volt egyszer a tömeget a legtágabb szabadság itatójára. A vihar valószínűleg lassan, de annál bizonyosabban fog fölvonulni. A jó barátok fegyverzett szemmel s kézzel szemlélik a

tornyosuló felhőket s készen várják a vihart, hogy a pillanat használatlan ne muljék le róluk.

Ezen ténnyel szemben (s a mit itt önként beszélek, az tény) mindenek felett az ön hazájának kell állást foglalnia. Ez egyrészt könnyű, mert — egész határozottan irhatom önként: Budán teljes pontossággal vannak e dolgról értesülve, — másrészt szükséges, mert a porta és Oroszország ezen összeküvés utolsó következményeiben önként a Habsburgok monarchiája ellen irányul. Ideje, hogy Ausztria-Magyarország a keleten követelje — vagy is kivívja magának azon befolyást, mely egy ily szomszédot illet, s melyet érdekei szükségessé tesznek, de melynek eddig árnyékával sem bírt. Az idők husz év óta erős változásban vannak; új elemek szerepelnek a mérvadó tényezők között: ha az önként diplomatiája ezeket állandóan ignorálni fogja, akkor ne kecségtesse magát azzal, hogy Goresakoffal sikerül szerencsésen megbirkóznia.

Társadalmunk bajai.

Társadalmi életünk napról napra hanyatlóban van. Az agkor szomorú jelenségei mutatkoznak; pedig még a férfiak, delére sem jutottunk. Megérdemli, hogy e kora ventűléseiket kutasssuk. Ezek meghatározása talán réa vezet bennünket a baj orvoslására is.

Midőn az 1848. előtti időkben Metternich kormány s a bécsi cancellária erősebb tevékenységet kezdettek kifejteni az ébredő ellenzék megfélemlítésében: mintegy varázsütésre állottak elő a tevékeny férfiak, s gyorsan tömörült az ellenzék. A megalakult „védegyelet“ rendkívüli tevékenységet fejtett ki; kaszinók, különféle jótékony egyletek, nyelvmívelő s műkedvelő társulatok alakultak. Pezsgés, életerős mozgás volt észlelhető az irodalom, s humanismus, a közmívelődés majd minden körében, a társadalom majd minden miveltebb rétegében.

Az 1848-ki gyásznapok után, midőn a nemzet sebei lassanként hegedni s ezeknek sajnó fájdalmai az idő gyógyító hatása alatt szűnni kezdettek, mint a lelánczolt oroszán fölemelkedett, fekhelyéről, megrázkódott; a lánczok csörgése szomoruan emlékeztette őt fogoly voltára és gondolkozni kezdett a szabaduláslról.

E gondolatok nem sokára tettekkel váltak. A borzasztó lethargiát a cselekvés ösztöne váltotta fel, s a nemzet fia sorakozni kezdtek az okszerűbb földmívelés, a nemzetgazdaszat és ipar, az irodalom s a nemzeti nyelv mezején, mindenütt, a hol a munkára tér és alkalom mutatkozott, hangyasziorgalommal foglalván el mindazon pontokat, a melyeket a Bachkormány szigorú rendőri törvényei előle el nem zártak. Sőt még e törvények kijátszásaival, megkerülésével is sok oly üdvös változat és egylet létesült, a melyek a Reichsgesetzblatt SS-ának betűszertinti alkalmazása esetében rendőri fegyelmezés alá juthattak volna.

Ez erőfesz mozzalom lélekemelő perceiben adatott ki gróf Thun Leo által a hirhett protestáns pátens. A kehely csordultig megtelt: és talpon állott az egész ország. Meglőnek számlálva az abszolút hatalom napjai, s az 1860. évi októberi diploma meglátta az első nagy részt azon erőd falain a melyet bevehetlennék hittek a Bach-kormány bérenczei.

Az 1861. évben még növekedett a nemzet tevékenysége, erélye, a melyet az azon év végével bekövetkezett provisorium sem volt képes megszübasztani.

Azonban eljött az 1867. év az ő magyar miniszteriumával, az alkotmánynak részben helyreállításával, a hivatalok, kegyelmek s proteciók bőrség szarujával: s a munkások nagy része szegre akasztotta az ásokat, kapákat; becsapta a könyvet; letette a tollat, és üres zsákokat tartott kezében, mert hisz mindenfelé malasztot ígérték.

Azóta e kegyelési, hivatal-vadászati törekvés, hogy ne mondjuk, mánia, folyvást növekedőben van. Mindenféle kérvényekkel, folyamodványokkal találkoznak a kormány közegei, a társulatok, az egyesek, mintha az embernek egyéb rendeltetése nem volna a földön, mint az, hogy szolgáljon, hivatalnok legyen.

E nagy törekvés a husos fazekak felé elfelejteti az emberekke, hogy nemcsak kenyérral élnek. Az eddig virágzott egyletek ügyeit ellepi a düdv; paragon állanak a közelebbi év tizedek alatt legnagyobb mivelésben részesült térek; új egyletek pedig ha keletkeznek is, a tagok rendesen megelégszenek az alakuló gyűlés „éljen“ zéseivel, s beigtási lakomakor ellásogatott toasztokkal, a jegyzőkönyvbe vitt sallangos határozatokkal: míg a cselekvés, a működés terhe rendesen egy-egy szivóssabb jellemű tagnak vállaira marad, lassankint ezeket is hátrálásra kényszerítve az általános közöny és a fizetni nem akarás. Szóval, a helyzet oly nyomtasdó, oly leverő, miszerint a legnagyobb önmegtakadásra s vigrázatra van szükségünk, hogy megmenekedhessünk a nagyon is elterjedett indolentia veszélyes ragályától, s magunkat a minden oldalról fenyegető hullámcsepások között a cselekvés felszínén fentarthassuk.

Eddig a tények. És most lássuk az okokat, noha ezeket az elmondottakból is könnyen kivonhatta az olvasó.

Az okok legfőbbike abban áll, hogy a lelet népe vagyunk s nehezen mozdulunk meg helyünkől. Kitartók vagyunk a bajok és küzdelmek között: ellenben engedékenyek, lágyak, hanyagok, ha egy kissé jobb dolgunk van. Hasonlítunk a pálmához, a mely jobban növeszik a reá rakott terhek nyomása alatt; vagy a lassu folyamhoz, amely csak akkor vet hullámokat, ha gáthoz ér vagy szelektől korbácsoltatik, különben sima tükren még a lassu folyás is alig észlelhető.

Népünk jellege e földnek klímájához hasonlít a melynek viharok adnak élettéljes levegőt, s égi háborúk mérseklék a lég lankasztó nyomását.

Szomorúan igazolja ezt a mult. Valahányszor megtámadtatott nemzeti vagy társadalmi életünk, fenyegetett vagy elraboltatott alkotmányunk: azonnal egyetértők, muikások, kitartók lettünk. De midőn szűni kezdett a nyomás; midőn a rendes kerékvágásba tértek vissza dolgaink: azonnal megszállott bennünk az optimismus átka, s hinni, hirsztelni kezdünk, hogy „minden fenékgig tejfel,“ amint tessik ezt 4 év óta gondatlanul és könnyelműen a kormány közegei is; és midőn az egyik oldalunkon kipihentünk „rebus quasi bene gestis“, eddig csendes a másikra fordulunk.

Ez kulcsa főleg társadalmi életünk jelen meddőségének is; mert sokan, nagyon sokan hiszik, hogy cselnál áll a nemzet, holott még küszöbéig is alig jutott azon nagy csarnoknak, a melynek neve anyagi és szellemi jó léte. E kórnak orvosszere csak egy, az „önismeret“. Ismerkedjünk meg magunkkal, viszonyainkkal szükségainkkal. Vizsgáljuk, mint a gondos hajós, hol kell betönni a réseket, hol kijavítani a megrongált oldalakat. Ne legyen előttünk egy munkakör sem csekély, egy feladat sem jelentéktelen: és, ami legfőbb, szoktassuk el magunkat azon régi, nagy s bár általános emberi, de különösen nálunk buján tenyésző hibától, hogy mindent mástól várjunk, hanem tegye meg mindenki kötelességét, de sőt tegyen többet, mint a menytit tőle várnak.

Sok apró erő egyesülése óriási eredményeket mutathat fel, míg egyesek erőfeszítése a tömeg támogatása nélkül leg többnyire szélmalom elleni harc.

Régi leczke, régi nóta, régi morál. Nem azért ismétljük ezt, mintha rögtön sikert remélhetnénk tőle, hanem hogy legalább azokat, a kik velünk e tárgyra nézve egyetértenek, az ismét szövetkezésre, az összetartásra s összhangzatos működésre felszólítsuk, ösztönözzük. Hisszük, hogy nem minden siker nélkül. („M.“)

Lengyel emlékirat.

A lengyel emigrációnak Franciaországban lévő nevezetesebb férfiai, mint: Czartoriski L. hg., Rybinsky, Bystrzonowski, Breanski tábornokok, Ostrowski, Januskiewicz, Chodzko tudórok, Morawski 1831-ki miniszter, s sokan mások a nemzetgyűléshez egy emlékiratot intéztek, melyben bebizonyítani igyekeznek, hogy ha a lengyelek egy része a commune szolgálatába lépett is, a legnagyobb rész nem szűnt meg megérdemelni a francia nemzet rokonszenvét. A Dombrowskiak és Okolowicz-ek a leghatározottabban visszautasították a lengyelek részéről, s biztosítják, hogy kevesebb lengyel vett részt a fölkelésben, mint belga, olasz vagy német, s hogy a résztvevők sem mocsokolták be magukat rablással, gyújtogatással és a kezesek legvilkolásával. A 3700 lengyel emigráns közül, kik Franciaországban vannak, mondja az emlékirat, csak 1200 lakik Párisban, s ezek közül 500 lépett a nemzetőrség soraiba az első ostrom alatt. A béke-előföltételek megkötése után fölslólitotta a lengyel bizottság ezeket, hogy lépjenek ki a szolgálatból, s csak 74 lengyel ezek is anyagi szükségből, nem engedelmeskedtek a föl hívásnak. Ezenkívül mintegy 30—40 lengyel csatlakozott önként a commune-hez, mindannyian kalandorok s többnyire Dombrowski példája által ragadtatva el; de ezek mindannyian csakis katonai szolgálatokat tettek, végre volt 5—6 lengyel, mint orvos vagy betegápoló a commune szolgálatában. E tényt ellenében fölhozza az emlékirat, hogy mit tett a lengyel emigráció Franciaorszáért a háboru alatt. 500-an kívül, kik a nemzetőrséghez tartoztak, s kik minden kirohanásban részt vettek, volt még 87 lengyel a párisi szabad lövészek közt, 260 más szabadlövészcsapatok közt, 200 az idegen legióban, mely a Loire-nál harczott, 53 Lipowski, Chateaudun védelmezőjének hadosztályában, 60 Faidherbe hadseregében, 300—400 Bourbaki és Garibaldi alatt.

E mellett tekintetbe kell venni, — hogy ugy a császárság, mint különösen a szeptember 4-ki kormány, mely reményeket táplált Oroszország szövetsége iránt, nehézségeket gördített a lengye-

leknek a francia hadseregbe való belépésénél. Mindazonáltal mintegy 300 lengyel esett el francia zászló alatt, köztük Bossak-Hauke tábornok, az 1863-ki forradalom egyik legjelesebb tisztje. A lengyel tartományok közreműködésére térve át, az emlékirat következőleg szól:

„Posen hercegség lengyel képviselői a német birodalmi gyűlésen szavazatuk által Franciaország iránti érzelmöknek adtak kifejezést. A lengyelek a galicziai országgyűlésen, a bécsi reichsráthban, a pesti delegatiónban Franciaország mellett emelték föl szavukat, s ezáltal ki voltak téve a német-osztrákok gunyjának és boszantásának, mivel ez utóbbiak föltétlen bámulói Bismarcknak és pártosai a Poroszországhoz való csatlakozásnak. A francia foglyok, kik Németországból visszatérnek, megmondhatják, hogy mily fogadtatásban részesültek a lengyelek részéről Posenban, Kelet-Poroszországban és Drezdában, s hogy mit tettek földmiveseink a francziák sorsának enyhítése végett a porosz hatóságok szemei előtt, melyek a rokonszenvet fölségárlásnak tekintették, s daczára a porosz rendőrség üldözéseinek, Galicziában a parasztok miséket mondatnak a franczia fegyverek győzelméért. Minden tartományainkban gyűjtesek rendeztettek a franczia sebesültek, özvegyek és árvaik részére, községi hatóságaink nagy összegeket szavaztak meg e célra, és gabonavételre Franciaország elpusztított tartományainak lakosai számára. A háború megkezdésekor emigrációnk egyik kitűnő tagja fél milliót áldozott a hadiszükségletek beszerzésére.”

Az emlékirat áttérve az újabb eseményekre, felemlíti, hogy két lengyel főbe lövett hamis feladásra; ezek egyike, Wernicki, szolgált ugyan a nemzetőrségben, de a másik, Dalewski, szorgalmas munkás volt, ki gyűlölte a commune-t, s csak azon hibát követte el, hogy barátját és földijét, aki nemzetőrséget elhagyta a csapatok bevonulásakor, házánál elrejtette. E fiatal embernek, valóban szomorú sorsa volt; ő igen jó családból származott, melynek utolsó tagja volt; testvéreinek egyike és sógora Murawiew által felakasztatott, másik testvére pedig Szibériába küldetett, hol később főbe lövett. Továbbá május 24. és 25-ke közti éjjel két öreg lengyel Rozwadowski és Schweitzer, az 1831-diki emigráció kitűnő két tagja, csak azért lövették főbe, mivel szabójokban világszóságot láttak; Schweitzernek unokája katona a versaillesi hadseregben. Hasonlóan ártatlanul végeztetett ki Levicki öreg vésnök is, csupán lengyel nevéért. Az emlékirat szerzői a mondottakat a bizottság jóakaratu figyelmébe ajánlják.

Külpolitikai szemle.

Arad, jul. 19.

Berlinből írják: A győzelmi-ünnep örömeit a reactio fájdalomai váltják fel. Itt és a vidéken is a népség mindinkább komolyan kezd gondolkodni azon helyzet felett, melyet a háboru hozott létre, s végre is mindenütt egészen rá jönnek, hogy javulni semmi sem javult, hanem annál jobban megrosszabult minden. A kereskedelem és ipar meg van bénítva, a bér- és élelmiszer-árak mindjobban emelkednek, az adóteher elviselhetlenné válik, valamint a napról-napra kihívóbban fellépő katonai- és rendőrpárt is. A vagyonos osztályon egy újabb háborút való félelem vesz erőt. Azt hiszik, hogy az előbb-utóbb be fog következni, a mennyiben vagy a francziákkal gyűl meg ismét a baj, vagy talán Olaszországgal a pápaság érdekében, és végül arra is van elég kilitás, hogy a moskoviták idézendik elő keleten a rettegett katasztrófát. Legjobban aggódnak azonban, hogy Francia- és Németország közt fog ujjalag, talán rövid idő elteltével kitörni a háboru. Az ez iránt felmerülő aggályok nem kevés tápot nyerne a franczia hadikészülődésekről érkező tudósítások által, hol most az általános védkötelezettségnek oly mérvben leendő behoására gondolnak, mely még a porosz vérendszert is árnyékba helyezendi.

A lakosság nagyrésze még az által is lehangelgoltatik, hogy a beszállásolási terhek sehol sem szállítottak alá, és hogy a kerületek és községek

kártalanításáról, a háboru tartama alatt természetben szolgáltatott anyagokért, még szó sincs.

Legelőgedetlenebb munkás-osztály. A munka hiány általánossá vált, s ennek következtében a nyomor is oly magasra hágott, hogy a szenvedélyek erőszakos kitöréséről lehet tartani. A socialdemokrata munkásegyletek gyűléseikben zajosan izgatnak amellett, hogy a közvetett adók eltöröltesenek. A rendőrség betiltja a gyűléseket, mivel természetesen a junkerek és az ezek uszályát hordó nemzeti-szabadelvűeket ki is elégítik, de a munkások és a közép-osztály, mely a haladás pártához tartozik, akként nyilatkoznak, hogy nekik az igaztást nem szabad kezeikből kiengedniök.

A junkerek a közhangulata alakulását eléggé átérték teljes veszélyességében magukra nézve; tudják jól, hogy az elégtelenség a belügyekben előbb-utóbb utat fog törni magának, nagyon szeretnék tehát, ha valami más tárggyal foglalkoztathatnák tartósan a közönséget. Az egyházi harc épen jókor jön e célra; izgatják is egész lélekgyönyörűséggel egymás ellen a katolikusokat és protestánsokat, s közben-közben fenyegető állást is foglalnak el az ultramontánok ellen.

Az ultramontánok ellen Németországban életbe léptetendő kormányi rendszabályokat nagy érdekeltséggel várják. Azt mondják, hogy első lépés lenne erre Mühler clericalis érzelmű német cultusminiszternek Kendell, követési tanácsos által való felváltása. A berlini országgyűlésnek Srájez példáját ajánlják követés végett. Itt ugyanis könnyen elbánnak a renitens papokkal. Aargau kormányja megvonja a solothurni papi seminariumtól a kormánysegélyt, mert kézi könyvei gyanusak voltak. Ugyan e kormány meg erősítette a cantonnak a baseli püspök hatósága alól való kilépését, mert a püspök kihirdette a csalhatlan sági dogmát: így Aargauból a baseli püspök többé nem kap pénzt.

Gambetta állása Franciaországban mindinkább szilárdul, főleg a kormány iránti méltányos magatartása szerzett neki nagy befolyást. Az a hír, hogy politikai lapot fog megindítani; de nem valószínű az, hogy annak címe a „Revanche” lenne; ellenkezőleg újabb hírek szerint a „Patriote” lesz az. Már meg is szállották a hirdetés bérlek, kik nevéből hasznat akarnak csinálni.

Thiersről még mindig, nem lehet tudni ha vajjon ő, ki par excellence conservativ-republicánusnak tartatik, a köztársaság ügyét is oly hévvel fogja-e támogatni, mint ahogy conservativizmusnak igyekezik szolgáltatni tenni. Legelőször is Thiers a hírlap bélyeg megszüntetését ellenozte, mert szerinte a sajtóra nézve nem árt e szelid zabolázást meghagyni. Ott van azután a Bissoneffaire. Már volt közölve, hogy Gambettának a vérendszert ujjaalakítására célzó tervezetét, nemcsak a nemzetgyűlésben hozzá csatlakozott tábornokok, de azok közül is igen sokan kik tényleges szolgálatban állnak, pártolni akarják. Ezek közül legelőször Bissone, a volt bordeauxi parancsnok vallott színt, ki azután csakhamar az öreg Aurrelles de Paladines által helyettesített parancsnoki-állomását. Thiers lettette őt. Az egész affairenek lefolyása ez volt: A jul. 2-ki pótválasztások idején Bissone egy napi-parancsot adott ki, melyben az mondott, hogy mindenki tartózkodás nélkül szavazzon azon jöltre, ki iránt bizalmat érez, ő azonban tanácsolja, hogy a választásnál ne téveszszék szemük elől, hogy Franciaországnak mennyire szüksége van a köztársaság megerősödésére. E miatt demunciatelt a conservativiek a tbnokot Thiersnél, ki is őt, azon okot adva, hogy a választást befolyásolta a parancsnokságtól megfosztá. E tény az „Independ.” részéről erősen és méltán rovatik meg.

Michel Chevalier a jeles és az egész tudományos világban jónévtű franczia nemzetgazdász, a „Journal des Debats”-ban egy erős cikket közöl a védvarendszer ellen, melyet Thiers kormánya, minden oda mutat, csakugyan „komolyan akar behozni. Ennek más hátrányos oldalai mellett, még azon következménye is volna, hogy a Franciaországtól elszakított terület-részeket örökre elidegenitené.

megilleti; mert ők is hivatta vannak, hogy az emberiség végcéljára, a való tökélyesülésre közreműködjenek. S midőn a munkaszabadság és értelmi fejlődés ösjogait a nőknél meghagyjuk, vagy jobban mondva, ezen két természeti jogot nekik visszaadjuk, akkor elértük azon pontot, hol a nőt emancipálnak gondoljuk. S ha azok megadása mellett még sem nyilvánul annyi buzgalom, mennyi az új kérdések megoldása körül rendszeren tapasztalható, ennek oka nem abban rejlik, hogy a nő tehetségei iránt bizalmatlanok lennénk, hanem abban, hogy őt összes tehetségeivel, összes erejével, szívével és elméjével egy más körnek kívánjuk megtartani, t. i. a családnak.

Nem mi emberek, hanem maga a végtet jölte ki ezen kört számukra, hogy annak központjai, melegtű fousai legyenek! — Azért a nőt a családi tűzhely körül legzsvesebben látjuk; és nem ők nélkül! mert az a sok esély, azok a rohamosan átvonuló események, melyek életünkben felmerülnek, s melyek nem ritkán a legszilárdabb férfit is megingatják, mindezek nehezen volnának egymagunkban elviselhetők; míg így ha azt tudjuk, hogy van körülöttünk egy más lény is, ki velünk együtt érez, ki szenvedéseinket oly hiven megosztja, ki bánatainkban mint a vigasz anyyala ölel körül, ki ösüggédő örönek titartására, szívünk hirtre és reményre buzdítja, s hogy a boldogság e százszor szép koronájából mi se hiányozzék, bennünket a legtisztább, — osztatlan szerelemmel vesz körül.

Ime, mily jótéví ajándéka az égnék a nő, ha az a család körében marad, s az emancipációt nem keresi némely tullesztetettekkel e körön kívül, hol a nőre nézve ott nem hivatási kör, hanem „circulus vitiosus” — létezik.

A természet a nőt a ház őrangyalául tüzte ki, s minden művelt népeknél a társadalmi rendszer a természet szent tervét teljesíti akkor, midőn a nőt ruházza fel azon gondokkal s örömekkel, melyek

Az agyonlőtt Darboy helyére Guibert tórsi érsek nevezetett ki párisi érsekké.

A „L'Oponion Nationale” szerint ujabban elfogattak Bonis a „Cri du peuple” volt szerkesztője és a commune alatt elnök azon bizottságnak, mely a szeptember negyedik kormány irományainak megvizsgálására küldetett ki. Lerondier polgár a tizedik kerület volt delegáltja a St.-Severin utcán egyik leányának házában fogatott el. La caille polgár a jóléti bizottmány volt tagja a Rue de Rivolin fogatott el.

Pothuan tábornok azon hirt, mintha ezeröttszáz nő deportáltatott volna, alaptalannak mondja; szerinte a deportáció kérdése még egy általában nincs eldöntve.

Hir szerint Ladmirault párisi kormányzó újlag értekezett Thiers-el az ostromállapot megszüntetése iránt.

Mig az ostromállapotot meg nem szüntetik, addig a közbizalom nem fog helyreállni. Bár a párisi nép meg van elégedve azzal, hogy a rendőrség itt-ott még mindig nevezetes elfogatást tesz, de e mellett meg leheteti, hogy a katonai gaskálkodás által sokat kell szenvednie. Az idegenek nem igen keresik föl Párist s azon párisiak is kiknek pénzük van, összeszedik sátorfájukat s a vidéken keresik — amit Párisban föl nem találhatnak — a nyugalmat.

A vincennesi tölténygyár felrobbanása.

Mint táviratilag említettük, Vincennesben f. hó 12-én erős felrobbanás történt, melyet a párisi „Vérité” következőleg beszél el. Déli félgy órátjában Vincennes irányában hatalmas robbanások hallatszottak; Páris több negyedében az ablaktáblák kitörödztek s a rázkódítás még a Rochechouart negyedésben is oly erős volt, hogy a házak alapjaikban megingtak. Borzalom szállotta meg a párisiakat annyival is inkább, mivel senkisé tudta magának megmagyarázni a veszedelmet. Némelyek szerint borzasztó összeütközés fejlődött ki a poroszokkal s kétségbeesett harc folyik, mások szerint ismét egyszerűen kísérletek tétetnek néhány új ágyúval s több más hasonló találgatást lehetett hallani. De csakhamar megértettük, hogy a vincennesi tölténygyár röpült légbe, vagyis inkább röpül, mivel a robbanások kisebb nagyobb időközökkel még folyvást tartottak.

Erre mindenki Vincennes felé sietett; beláthatlan néptömeg lepte el az utcákat. A kaput azonban erős katonacsapat tartotta megszállva s nem bocsátott ki senkit s számtalan szekér, kocsi, hintó és gyalogos kénytelen volt visszatérni.

A vincennesi tölténygyár egy emeletes ház-csoportból áll, melyeket apró udvarok választanak el egymástól, az egészet pedig alacsony kőkerítés veszi körül. E helyhez közeledvén, kiálhatlan puszkapor és salétrombűz töltötte be a léget s fojtotta el a lélegzést, szerteszét bémész népesoportok, tovaszállított sebesültek, haldoklók és halottak tűntek szemünk elé; a robbanások még mindig egymást érték; a vincennesi erdő tele volt golyódarabokkal, a gyönyörű fákat bomba és mitrailleuse golyók hasogatják darabokra, a lomb eltűnt s a por által megfeketített ágak kopaszon meredtek az ég felé.

Ladmirault, Páris kormányzója személyesen megjelent a vész helyén, a katonaságot az erődből eltávolította. A tüzéség tisztjeivel együtt a csodás magasságba fölörpült mindenféle golyók közepette a legnagyobb hidegvérűséggel járkáltak a romok között a sebesültek eltávolítása végett. A néző közönség minden perczen reszkettét életükért, azonban az életmentők ismételve szerencsésen s mindig egy vagy több sebesültelet hagyták el a romokat.

Három óra tájban a robbanások megszűntek, fél ótkor azonban az eddigieknél sokkal borzasztóbb robbanás történt, bomkák, ágyú, mitrailleuse-chassepot s más puska-golyó hihetetlen mennyiségben szállottak fel s pattogtak szét a legrémítőbb hangzavarban a légben s hullottak le mindenféle számomakat megsértve a néző tömegből is.

a családi élet tűzhelyénél az élet benső világát képezik.

A nő világa a családi tűzhely. Szíve s lelke hajlamai ezt bizonyítják, e szent rendeltetéséhez nem lehet hűtelen anélkül, hogy életében a legszomorubb csalódásokkal ne találkozzék. Lelke legörömestebb foglalkozik oly ábrándokkal, melyek a lázi élet szépségeit édesítik, gyöngéd, szelid kedélye a családiasság után sováro, érzékeny szíve a zajtalan életet és nyugalmat szükségeli, melyben lényének legszebb erőnyeivel tüntette ki magát. Ez alapköve a családi boldogságnak, szükséges kiegészítő része az életnyugalomnak, a legnemesebb, legfontosabb eszme, melyben öszpontosul mindazon jó és nemes érzés, melyek a nő sziv gyöngyei, a női hűség, a z a n y a i s z e r t e t, a nyai gond. A nő a családi körben legszebb lelegragadóbb, mert itt fejtheti ki leginkább női méltóságát.

Nincsen egyetlen viszony, egyetlen tekintet, mely lényével ottan kapcsolatban ne állana, s melyre lelkiéletének finomsága hatással ne lehetne.

Lebegtessük csak egy kissé fölébb a családi szentély kárpitját, s tekintsük meg a nőt akkor, midőn az élet-gondok, a szenvedések elviselhetlen súlylyal nehezednek környezetére. Ki anyát látott valaha ily helyzetben, az tudja, hogy a „nő” szó a családnak mit jelent. Midőn mindenki elhagy a remény a jövő iránt, midőn mindenki fogyni érzi erejét a csapás miatt, s a férfi is roskadozni kezd már annak terhe alatt: ő akkor sem ösüggéd el, hanem vár, remél, vigasztal, s mint repkény tesz a tölggyel, ha a vihar ezt állásában meghajlítja, úgy igyekszik társát összeesésében visszatartani.

Ez csak egy tört vonás az egész képből.

Ott van ezenkívül a nevelés, erkölcs, vallásos érzületek ápolása stb. melyek elsőrangú érdekei társadalmi életünknek; ezekből a főrészt rendszeren a nőnek jut.

Es ez a legszebb rész egyszersmind! Aki ezt

A szerencsétlenséget az okozta, hogy a tölténygyárban egyidő óta nagy tevékenység uralkodott s mintegy 100,000 kiló puszkapor s 40,000 különböző nemű ágyú golyó volt benne felhalmozva, ez utóbbiak szabad ég alatt az udvarban, hol napjában háromszor négerszer meglovoltattak. A mondott napon a munkások e golyókhoz közel egy láda Lefaucheux-töltényt vigyázatlanságból földre ejtettek, mire legott gyöngé felrobbanás történt, mely érintkezésbe jöven a bombákkal pillanatnyi idő alatt a legborzasztóbb jelenet fejlődött ki, mely a vigyázatlanokat csaknem mind áldozatul ragadta. Szerencsére a munkások még nem tértek vala vissza a gyárba s körülbelül 35 ember lehetett benne a katasztrófa beálltakor.

Az odessai zavarok,

A „St. Peterb. Vjedomostyi” odessai levelezője a következőket írja:

Az odessai zsidók ellen kravallokat a nemzetiségek között fenálló vetélkedés okozta. A jelentőség túlsúly ezelőtt a görögöket illette, de jelenleg már a zsidó elem lett tulnyomó. Az irigység és gyűlölet erőszakra ragadta a görög lakosságot, melyhez azután az oroszok, ugyszólván csak mint esetleges tényezők csatlakoztak. Odessában görögök, zsidók és németek már régóta versenyeznek egymással a társadalmi és kereskedelmi téren. A kravallok miatti felelősség, a levelező szerint, a nemetekre esik, kik a meghasonlást szítják, hogy hasznot huzzanak belőle; a németek befolyásának tulajdoníthatók azon törvénytelen vesszözések, melyeknek a bűnösök közigazgatási uton alávettettek, s német önzés az, mely az orosz elemet déli Oroszországban a hivatalokból kiszorította.

Az idegen nemzetiségek közül egyedül a zsidók igyekeznek maguknak az orosz nyelvet, műveltséget és szokásokat elsajátítani; ők már több ízben követelték, hogy egyházi beszédek egyedül orosz nyelven tartassanak; ők orosz hitszónokokat kívántak, de hogy ezen céljukat eddig sem érték el, hogy a német hitszónokok hagyattak nyakukon, ezért az orosz-német bureaukraták okozdók.

Ezen önző németek vezéréls: a hegemonia, azaz: „inter duos litigantes tertius gaudet.”

Az orosz lap szerkesztősége ezen adatokat olvasó közönségének figyelmébe ajánlja magát.

Táviratok.

Bécs, jul. 18. A magyar delegáció mai ülésében a hetes bizottságnak a katonai határ-övidéki extraordinariamára vonatkozó javaslata elfogadtatott; e szerint az ide vonatkozó címek a költségvetésbe beiktatandók. A hadügyminiszter felhatalmaztatott, hogy a Jaroslaw megerősítésére megazavazott költségeket Przemysl megerősítésére használhassa fel.

Bécs, jul. 18. A reichsráthi delegáció az 1869. zárszámadásokat vita nélkül jóváhagyta; erre a magyar delegáció üzenete olvastatott fel. Az elnök indítványára az ülés félbeszakasztatott, hogy a bizottság az üzenet felett tanácskozzék.

Konstantinápoly, jul. 15. Mint hírlík, a nagyvezér egészségi helyzete aggasztó.

Londón, jul. 17. A felsőház 155 szóval 130 ellen elveté a hadsereg újraszervezésére vonatkozó billt.

Bécs, jul. 18. A „Presse” jelenti Triesztből hogy a közelebbi elfogatások a Motera és egy kereskedelmi hajó kapitánya között szándékolt párbaj miatt történtek.

München, jul. 18. A király egy napi parancsban köszönetet mond a hadseregnek, az általa tanusított vitézségért, és arra inti őket, hogy békében is ápolják a hadierényeket. A király este Blumenthal tábornokkal sétakoosizást tett a városban; a tábornok általános ovációban részesül a közönségnél.

Mainz, jul. 18. A német katolikus egyletek gyűlekezete szeptember hó 11-től 14-ig itt leend.

felfogja, az megismerheti a Grachusok nemeskeblű anyjának Corneliának örömet, ki legfőbb kincseit gyermekeiben bírta!...

A nő igazi kincsét lelkében, annak jóságában s miveltésében hordozza. Minél jobban bírja ezt a nő, annál emancipáltabbá lesz.

Márfonfy K. Márton.

Régi magyar levelek.

(A zay-ugróci levéltárból.)

Az kevély és pogány Török Császárnak az Lengyelekhez írt levelének párja 1662-hől. (Egy 1676. évi másolat után.)

My Szulimán az nagy hatalmas Császárnak Fia, Inek unokája, az Török nemzetnek győzhetetlen Császára, Görög országnak, Basiliának, Samsoniának, Ásiának, Damascusnak, Phrygiának, Pannoniának, Africának, az nagy és kis Egyiptom országnak, Alexandriának, és Arabianak királya mind ez világ Szentinek fő és vice fejedelme Paradiosomnak Lakosa, Praepostája, Egész Ázsiának, Affricának, Americának, és az Nagy Candia megvétele után Európának szentűlt Fejedelme, Jerichónak, és az Mahumet koporsójának őreója, Innek leghadakozóbb katonája. Chrtus koporsójának erős Strázsája, és őrállója, és Innek minden Vezérinek s Vitézének az egész földön Feő vezére, Ez világon Napkeletről napnyugotrul való Uraknak Ura, királyoknak királya, ura, és az egész kereszténységnek, és mind hatalmas Ellenségnek nagy Császárok, kenzójok, és megszorotójok, Az megh feszült koporsónak erős, és kimondhatatlan őreója, Jeruszalemnnek Eörökös ura, az Buszármanyoknak avagy környülméletlenek Reménysége, és vigasztalója, megböcsülhetetlen drága Gyémántkeő. Alla, Alla, Alla kiala fekvítész, és Földi Isten. etc. Adgyug tuttotokra ty hitvány, nyomorult és romlott Lengyel urak, hogy az ti országok gyű-

Versailles, jul. 18. A nemzetgyűlés tegnap letárgyalta a megyei tanácsokra vonatkozó törvény 36—44. cikkeit. A kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot terjesztett elő, mely megengedi, hogy a külföldi hajók a francia partokon a közlekedési aratásig (okt. 20—31-ig) parthajózást üzennek, hogy ezáltal a vasuti szállító eszközök elégtelenségén segítsék legény.

Legujabb.

Bécs, jul. 18. Kerkápoly és több bankintézet között alkudozások folynak itten a magyar kormány által felvenni szándékolt harmincz millió kölcsönt illetőleg. Kohen, a franko-bank igazgatója ugyan ezen ügyben Berlinben volt.

Bécs, jul. 18. A reichsrathi delegáció folytatódó ülésében az üzenetekről tételt jelentés. A pénzügyminiszteriumnál a meg nem egyező diplomatiai kiadások s a Lloyd subventiójának tétele a magyar delegáció megállapodása szerint fogadtatott el. A had- és tengerészeti miniszteriumoknál minden czim vagy fenntartatott, vagy a magy. delegáció megállapodása szerint fogadtatott el s így a két delegáció megállapodásai teljes összhangba hoztattak. Végül a közös pénzügyi törvényre vonatkozó jelentés és határozat fogadtatott el. E szerint a birodalom két fele által fedezendő 1872. évi összes szükséglet 93.438,000 frt. A közlekedési és zárulási holnap d. e. 11 órakor lesz.

Páris, jul. 17. Az ujan választott képviselők mult szombaton este tartott versaillesi összejövetelében Naquet azt állította, hogy a jul. 2-ki választások a nemzetgyűlés feloszlását jelentik. Wolowski erre azt válaszolta, hogy e választások ellenkezőleg a status quo fenntartásával egyértelműek, hogy a nemzetgyűlésnek működését egész a német megszállás teljes megszűntéig kell folytatnia, s csak akkor kell helyet csinálni egy alkotmányozó gyűlésnek; s mint látszott a többség Wolowski nézetét pártolja.

Bukarest, jul. 18. A kamara a Stroussbergnek adott vasuti engedély megsemmisítése után elhatározta, hogy a már megtett munkálatokat és vasuti anyagokat megbecsülteti s a részvényeseket a megbecsült összeg erejéig kártalanítja.

Karlovič, július 18-án. A congressus tegnapi ülésében elfogadta a románok kiegyezkedési feltételeit. A mai ülésen pedig zajos tetszés között emez indítványt tette Subotic: mondja ki a congressus, hogy a metropolitát még ez ülésszak alatt megválasztja s erre a napot is kitűzi. Ez indítvány egy tizenkettős bizottsághoz utasított. A népiskolák rendezésére vonatkozó határozat harmadik olvasásra elfogadtatott.

Ujdonságok.

— A városi közgyűlés ma d. u. 5 órakor folytatott.

* P e s t i í r j á k : P e r g e r kassai püspök most küld szét többi magyar püspök-társaihoz egy köriratot, melyben az illetők a csatlakozási d o g m á n a k magukat föltétlenül alávetni fölhívatnak. Számos püspök már aláírta ezen okmányt.

lésének végeztése esék értésünkre, hogy tudniillik több szomszédságbeli országokkal kapcsolatos, és azt végezték, hogy az my hatalmunk alul Moldvát, Havas-Alföldet, és Archosiának az kozákkal határos elakarnátok foglalni. A mi nagyobb az tengeren felületek járó Gályáinkat elfogni és ellenünk régi velünk kötött frigynek fölbontásával állani, és semmi fogadástoknak, s parancsolatink Ura, és Embere nem lenni igyekeznének. Azért legyen Tuto-tokra: most mustráltakok Arabiából Százezer válogatott vitézeket, Alexandriából ugyanannyit, kis és nagy Aegyptusból kétszázszázet, Americának negyyszázszázet lakosát, és több országokból is az kik hatalmam alatt lévén mindenkor híven teszik parancsolatimat. Ezeket mind ellenetek inditom. és meglátványt hogy megbánatome veletek az végezést, úgy annyira, hogy ismét örökre elpusztitlak, híres czifra várakokat, és városokat az fundamentumból hanyatom ki, sok templomokat klastromostul, kikben az ti Christustoknak áldoztok, Ró-kák lakhelyévé tészem. Papjaitokat azokból kihuzatván Járomba fogatom és az királ előt az Mezőt szántatom rajtuk, az királyt pedig eő magát eleve-neu megnyuzatom, kiesintül fogva nagyig az köz-népet fegyverre hanyatom, az ártatlan csöcszopók-karókra ragatatom az egész földet tüzzelel mind elpusztítottom, hogy ha meg nem változtattátok ellenünk végeztek tanácsokat és arról bizonyos Le-velet nem átok. Ezt cselekszem mindazokkal az országokkal és Tartományokkal is, az kik részesek végezestekben. Avagy nem tudjátok az én nagy hatalmam Apámnak Szultán Szolímán Császárnak ellenetek egyszeri indulatját és a kit nehezen vehettek véghez, mondván azt, hogy soha mig az Török nemzet és az Lengyel az égh alatt tart, ellenünk nem vétettek, kirül hüttel kötött és adott Leveletök is kezünknel vagyon. Emlékezzetek, mindjára az Magyarok egykori Lajos nevű kevély királya, ez is megszögvén velünk kötött frigyét, magát és hadát levágánk, és az országot mind az ulla bírjuk. My szükség többet tinektek írnom, ezt

— Az arad-gyula-fehérvári vasutvonal mentén a konopi vas-pályaitáviradai állomás a magán-sürgönyök felvételére és továbbszállítására való felhatalmazással, f. hó 1-én a közfargalom számára megnyitottat.

* A vallás- és közoktatási ma-gyar kir. miniszter Ruzsinszky Alajos, volt pécsi néptanítót, az arad-csanádmegyei tanfelügye-lőséghez ideiglenes minőségben tolnokká neve-zte ki.

— Figyelmeztetjük a közön-séget, hogy ma csütörtökön leend a kiserdőben Braatz Eufrosina és Ernest kö-telművészek első előadása. E világhírű művészpár Európa legnagyobb városaiban fellép-tett és merész mutatóványaival mindenütt sok tet-szést aratott; hihetőleg nálunk is nagy közönség-külend azon néhány előadás alatt, melyekre őket a kiserdei vendéglő bérleljének megnyerni sikerült. — Számzott és zárt helyekre jegyek előre váltha-tók Weiss Gyula urnál, a „Három király“ vendég-lősnél.

* A vasárnapi iskolák a folyó tanévben Pestben meg fognak szüntettetni, és a nép-oktatási törvény rendeltetének megfelelőleg a tanács elvben elhatározta az ismételt iskolák felállítását a jövő tanévvel. Minthogy azonban a f. tanévben ezek költségeinek fedezetéről a városi budgetben gon-doskodva nincs, a számvéviséget felszólította, te-gyen javaslatot a fedezés iránt.

* Kossuth és Bem emlékére. Drendtweitt József augsburgi vésnök 1849-ben Kossuth Lajos és Bem József emlékére egy érmet bocsátott közre, melynek leírását az „Arch. ért.“ utolsó száma közli. Érdekes az emlékéremnél kü-lönösen az, hogy nem hazánkban és egy német vésnök által, német felirattal vésetett. Az ezüstözött vegyületekből vert érem előlapján, balról Kos-suth, jobbról Bem arcképe látható egészben. A körirat: Vereint in Kampf für Ungarns heilige Freiheit. Az arcképek alatt: Ludwig Kossuth és Josef Bem. Alól: 1849. A hátlapon babérokoszorú-ban hét sorra van osztva: Des Ruhmes unwek-baren Lorbeer windet die Geschichte Euch Beiden. Az emlékérem kiállítására igen csinos s az arcké-pek jól vannak találva. Drendtweitt, mint említők, 1849-ben véste ez érmet s rövid magyarázatot írt hozzá, melyben Kossuth és Bem életrajzát adja főbb vonásokban.

* A z e r d é l y i s z á s s a p o k még mindig tele vannak az árvíz által okozott károk felsorolásával. Brassóban emberélet is esett áldo-zatul, a román gymnasium egyik tanítványa a víz-be esett s csak holt tetemet húzta ki onnan Wort-man Tamás ur. A károlyfehérvári vonal helyreál-lítása 4—6 hét múlva is aligha rendben lesz, s a szállító üzletek Szászvárosra költöztek, hogy on-nan folytassák az áru kezelést. Kis-Kapus, Kresz-ténysziget, Szászváros, a Gredistye, a Strigyölgy helységei, Resinár helység és vidéke roppant ká-rokat szenvedtek.

* Közbiztonságunk őrei. Sze-geden f. hó 14-én volt a delegált törvényszék előtt Tobi Boros János kecskeméti volt főügyész ellen indított perben a tárgyalás. A vád alapját képezi az, hogy Bajdor János híres betyár, ki számtalan rablás és rablójelöltség miatt van most fogva, 1859-ben a vádlott intézkedése folytán szabadult meg a büntetés elől. Nevezett betyár ugyanis Kec-kemétben juhászodván, egy ízben a szomszéd fal-ka ittas juhászának nyájából négy darabot a ma-gáéhoz hajtott. A káros az akkori főügyésznek, Tobinak följelentette az esetet, ki azután a bűnös-t máshoz rendelte, s utasította, hogy károssal egyezzen ki. Mi megtörténvén, a főügyésznek 10 forintot tett az asztalára. Ez azonban meggyező, hogy ily fontos ügy elismítéséért többet érdemelt volna, miért aztán még tíz forintot töltött hozzá és a főügyész a tettét hazabocsátotta. Nevezett ügyet sosem jelentette be a főügyész a törvényszéknek. A delegált törvényszék, tekintve, hogy e bűnpárto-lást egy tiszt főügyész követte el, ki korlátlanul és ellenőrzés nélkül működött s visszaélései kevé-sé deríthetők föl, továbbá tekintve, hogy ha a fő-ügyész tetteit tudják az alantabb álló közegek, a biz-

sem irtam volna, ha az my Levelünk is nálatok nem volna, de mivel ellenünk támatottok végezés-tekkel, el nem mulatom szándékamat, az kit még is mutatok, hogy én vagyok Urakk ura és győze-delmes királlyá, s győzhetetlen Császárok. Isten mindnyájunkkal. — Költ Constantzinápolyba S. Georgy havának 29. napján 1662. Esztendőben.

Descriptit et inscriptit, inscriptumque poste-ritati legendum sui memoria religui Georgius Hor-vát (m. p.) Die 28. Mens. Febr. 1676.

II.

Jobbágyi hitlevél 1647-ből.

En Halasz Mátyás, mostan Kovatsiban lako-zó, ki annak előtte az Nemzetes vitézlő Radovani István Uram iószagában Berhidan laktam, de ne-minemü magam gondolatlansága miatt az eő ke-gme hire s akarattya nélkül oda Kovátsiba, az Nemi-zetes Batka Ferencz Uram Falujába szökeve men-tem, Mely telemekdetőmert eő kegme Radovani Uram, mint földes Uram megfogattam, itt a Besz-premi tömlőczben fogságban tartott. Mely fogság-ból emberséges fő uraim törekődések által ilyen forman szabagultam megh, követen ü kegmének Radovani Uramnak arra magamat, hogy onnet Kovatsiból meg ehlek, mind magam és maradekai-nak, mint mikor Berhidan laktam. Ha penig on-net Kovatsiból el szöknem, valahol eő kegme ta-laltat, szabadon meg foghasson, és rabba tehessen. Melynek bizoniságára ez kötes levelemet is it Beszpremben az vitézleő Beszpremi János Uram eő fölsege Beszpremi Vice Capitannia előt, Ga-rádi Péter, Laskoi András eő fölsege lovas had-nagy előt, Posa György, Beszpremi Ist., Csayaghi Mathe etc. Uraim előt. Ugyan azon eő kegme pe-csettyeivel és kezek irassával is megh erőssetven. Actum Wespremy die 13. Novembris Anno 1647. — Coram me Martine Hegedus Fur. Notar. Sedis Exer. Psidy Wespremy m. p. — Coram me Joannes Wespremy s. k. (P. H.) Petrus Gerup s. k. (P. H.) Coram me Georgyo Lasko s. k. (P. H.) Közl: Andréj Kovics János, s. k.

tosabban csarolhatnak, annál fogva Tobi Boros Já-nost egy évi súlyos börtönrre s a 20 forintnak a kocskeméti szegények javára leendő fizetésében marasztalta el. Elitelt föllebbezett.

† Következő gyászjelentést vettük: Keresztos Miklós és neje született Macskási Karolina, maguk s gyermekeik nevében eljerseredett szívvel tudatják szeretett kedves József fiuk, illetőleg testvérüknek, élete 18-ik viruló évében f. hó 19-én déli 12 óra-kor mely közös bánatjukra tüdőszélhűdésben történt gyászos kimúltát. Béke és áldás hamvaira! Hídeg tetemei Kereszt-utca 6-ik számú házból f. hó 20-án d. u. 6 órakor a Róm. Kat. sirkestben fognak eltakaritattni. — Az elhunyt lelkéért az engesztelő szent mise 21-kén d. e. 10 órakor a helybeli Minorita atyák szentegyházában fog meg-tartatni. Kelt Aradon, julius 19-én 1871.

* Gróf Ráday kir. biztosnak a közbiz-tonság fenntartása és biztosítása iránt tanusított erélyes és fáradhatlan buzgalmának elismerése je-lőül eddig Gyertyámos, Perjámos, Nagy-Jécsa, Bogáros, Ujhely, Szt.-Hubert, Charleville és Sol-tour torontálmegyei községek díszesen kiállított üdvözlő iratokat nyújtottak át küldöttségileg. Gyertyámos mezővárosa pedig fényes fáklyász-neét és diszlokómát rendezett a gróf tiszteletére. A grófnak Torontálmegyében teendő hivatalos kör-utja alkalmával a fennevezett községek szintén ünnepélyeket fognak rendezni, melyet még több tekintélyes község is utánozni fog.

— E l e v e n v a s u t i c s o m a g. A te-mesvári indóháznál négy nap egymásután megje-lent egy szürbe burkolt ember s aggodalmas han-gon tudakozódott, nem érkezett-e számarla Somogy-ból egy láda. Végre ötödik nap, mikor már az ember tökéletesen le volt verve, s már-már remé-nyét veszte, jelentik neki, hogy a várva várt láda megérkezett, — de senki sem mer hozzá nyulni, mert abban a ládában valami — morog. A szűrös atyafi ragyogó arccsal rohant oda s kivonva szüre ujjából egy kulcsot, felnyitá a ládát. Mi volt be-ne, ami morgott? Hát egy bozontos nőstény ku-vasz, négy csecsszopó kölyökkel. A juhászkutya tökéletesen el volt erőtlenedve s az apróság fájdal-masan nyöszörgött kiszáradt emlőjén. A szegény ember öröme leirhatatlan volt, mikor látta, hogy még élnek, s hogy kutyája halásan nyalogatja felismert ura kezét. A kölyöket szüre ujjába rakta, mig erőten anyjukat öle fogva vitte el magával. A szűrös ember egy Somogyból oda telepedett ju-hász volt, aki ily módon szállította maga után hü ebét. A véletlen — ismerjük az ily vasuti véletle-neket, — úgy akarta, hogy a láda utközben fenn-akadjon s csak ötödik nap érjen rendeltetése he-lyére. Csodálatos, hogy a ládába zárt szegény ál-lat annyira ideig táplálék és kellő mennyiségű sza-bad levegő nélkül el lehetett s még kölykeit is táp-lálni tudta.

* A z e l l e n z é k i s é g t a n á r a. K jelenleg a párisi boulevardokon áthalad, annak egy hirdetményt nyomnak a markába azon cím-felirattal: „Jules Trouillefin, bölcész, az ellenzé-kis tanára; Rue de l'Arbre Sec 37. 3. om. NB. leezékek akár havonként, akár egyenkénti ára-ron.“ A hirdetmény továbbá mondja: „A család-atyákhoz fordulok. Közepette a nagy forradalmak-nak, melyek korunkat jellemzik, senki sem tudja, mit hoz a holnap. Felette szükséges tehát, hogy mindenki oly szert birjon, melylyel bátran szembe-nézhet bármely végzettel. Az én rendszerem az ellenzékiesség tanításában a legbiztosabb és gyakor-latilag kipróbált. Két dolog közt egyik mindig áll: vagy megmarad a kormány, melyet ellenzel, vagy bukik. Ha marad, nyersz népszerűséget, papiros-dícsőséget, kávéházi ovatiókat, a rokonérzelmű hírlapoknál sinecurákat, végre parlamenti széket. Ha bukik, téd kétségességed szerint a közhivatalok egész lajtorjája, az adószedőtől az elnökig. Módsze-rem egyszerű: 7—8 növendék közül a leglárma-sabbat kolompognak szemelem ki, ki a nyáját ve-zeti; a kávéházakban szónokká képeztetem.“ Prac-ticus mesterség, ha a commune hosszasan tart vala.

* G a m b e t t a s z o l g á j á v a l t ö b b-ször foglalkozik a francia nép, mint magával a volt dictátorral. Egy nagy ember szolgálja mindig notabilitás, Gambetta szolgálja pedig fölülmulja va-lamennyi collégáit. A volt dictátor egy alkalom-mal korán kelt föl: fontos látogatást várt. A háló-szobából az elfogadó terembe ment. Memokára a háló szobában zajt hall, oda siet s a Famózus szol-gát egy karszékből találja fuldokolva. A szeren-csétlen, kinek az a mániája, hogy urát mindenben utánozza, annak távollétért arra használta, hogy Gambetta egyik parlamenti beszédét imitálja. A hűség kedvéért a történeti pohár viznek sem volt szabad hiányoznia, a pohár hiányában azonban a mosdószekrényről egy üveget vett le, és a hol a ha-tás kedvéért jónak látta — ivott; egyszerű azon-ban a vízen valami kemény hegyes dolgot vesz észre. A szerencsétlen Gambetta hamis szemét nyelte el, mely éjjel mindig vízen szokott lenni.

* E l á z o t t b a n k n o t á k. Egy ér-melléki atyafi a vagyongyűjtésnek azon sajtáságos nemében találta gyönyörűségét, hogy a jócskán meggyűlt bankjegyeket beledugta egy lopótök-be, kivitte a mezőre s ott elásta. A minap az-tán eszébe jutott, hogy fölássá s megnézi, hogy állnak actái a föld alatt. De mennyi-re megrémült, mikor kincset — 170,000 forint-nak mondja a „Bihar“ — elázva a papírpénzt összependészedve, elrohadvá, hasznavehetetlen ál-lapotban találta. — A „Bihar“ alkalmasint elefeket-te hozzátenni, hogy a szomszédban valahol alkal-masint boros pincze volt, aztán valaki megtalálta a lopótököt s nem sejtve tartalmát, a 170,000 fo-rintára banknotán keresztül szivta a bort a hordó-ból, a mitől aztán a bankó elázott.

* E g y 12 é v e s v á l t ó h a m i s í t ó. Pécssett e napokban egy mintegy 12 éves fiu be-kopogtat D. urhoz egy váltóval, melylyel — úgy mond — atyja küldé, hogy azért majd 25 forintot fog kapni. D.-nek feltűnt, hogy barátja váltót küld e csekély összegért, de azért kifizette a kért ösz-szeget és a váltót némi habozás után visszatartot-ta. Legközelebb összejövön barátjától, szemé-re veté a bizalmatlanságot, ez előbb bámul, azután hüledez, végre kiderül, hogy a fiu a váltót atyja

nyére hamisította és pedig lehetőleg sikerültén. A pénznek nagy része azonban még megvolt.

* P á r i s i b o n m o t - k. Alig multak el az iszony napjai, a francia esprit ismét hullámmá-sa-ba jö s a bonmotk ismét gomba módon teremnek. Ime egy pár ismételtül. — Az ostrom alatt egy hölgy eléggé boldog volt egy nagy sajtot 100 frankért megvásárolhatni. A mint azonban be akarja cso-magolni, észreveszi hogy egy egér nyujtókodik kényelmesen a sajtban. „Hisz e sajtban egér van“ — kiált föl. „Egér is van benne? — kérdi a ke-reskedő — akkor hát a sajt 20 frankkal drágább.“ — Egy a magas arisztocrátiához tartozó hölgy a fölkelők pörének tárgyalását óhajtotta végig hall-gatni s evégül a bírák egyikéhez fordult. „De nagyságos asszony — válaszolt ez — azon hölgyek, kik a tárgyaláson jelen vannak, nem az ön társa-ságába tartoznak, ezek a hölgyek . . . n ő n i s t e-nem, ezek azok a hölgyek . . .“ „Óh ha más aka-dály nincs, ez még semmi! Egy jól kivágott ruhát öltök fel s ekkor semmi különbség se lesz köztem és azok között!“

Beküldetett.

Az aradi ipar és népbank (irodai helyisége főter, városház utca sarkán) a

takaréktári betételeket tekintet nélkül, azoknak összegére vagy felmon-dási idejére

6 (hat) százalékkal kamatoztatja.

Elfogad továbbá betételeket folyó számlára előnyös feltételek és lehető legrövidebb felmondási idő mellett.

Leszámlított naponta plazzi váltókat és telepít-vényeket, leszállított kamatlat mellett.

Ércpénzek és értékpapírok vásárlása és el-adása, mérsékelt díj mellett eszközöltetik, ugy-szintén minden tőzsdei üzlet pontosan és jutányo-san teljesítetik.

Az intézet hiteltulajdonosi-egyletbe való be-jelentések naponta elfogadtatnak.

Közzgazdaszat.

— A z o s z t r. m a g y. s o r s j e g y e k a b é l y e g z é s u t á n. Nagy érdeket keltett a hatás, melyet a német sorsjegyekölcsön a német piacokon a sorsjegyzületre gyakorol. Azt minden-hol rögtön felismerték, hogy a törvény közvetlen és véghatása a sorsjegyek áremelése lesz. De nem alaptalanul tartottak tőle, hogy a törvény időközi hatása, azon alkalmatlanságnál fogva, melyet a bé-lyegzés az időszertit tulajdonosnak ad, az lesz, hogy a tulajdonosok sorsjegyeiket a bélyegzési ha-táridő előtt hozandják a piacra, fenntartván ma-guknak a jogot, azokat esetleg visszaválthatni. Ki-vált a bécsi piaczon tartottak tőle, hogy a német helyek módlatlanul sok értékpapírt fognak a piacz-ra vetni, kivált az újabb keletű, még nem osztá-lyozott sorsjegy nemekből. Ez azonban szerencsére nem állt be, akár azért, mert könnyebben viselték el Németországon a bélyegzést, akár azért, mert német bankárok szívesen vásárolták a piaczra ka-rült árut. Azért az osztrák-magyar sorsjegy piacz-ra nézve még sem fog késni a bélyegzés hatása. mely először is azon különböztetésben fog nyilat-kozni, melyet a német piacoktól illetőleg bélyeg-zett és nem bélyegzett sorsjegyek közt teendünk. E megkülönböztetésnek már a bélyegzési költsé-gek folytán is be kell állnia. Amíg német bankár bélyegzetlen sorsjegyet fog árulni, addig itteni ügynökének nem fog bélyegzettet küldeni, hacak meg nem térítik a bélyegzés költségét. S így lesz ez vizont a mi bankáraink részéről. Megjegyez-zük, hogy a magyar sorsjegyek bélyegzési költsé-ge 60 krajczár darabonként. A bélyegzett és bé-lyegzetlen sorsjegyek különbözése az iteni piaczon az arbitrage kinalatánál is különbözést fog ered-ményezni, nem emlitve ama hihetőleg csak később bekövetkező agiot, melyet az osztrák-magyar bé-lyegzett sorsjegyek Németországban nyerendnek, azon esetre, ha ott a bélyegzett sorsjegyekéslet n e m felelend meg többé a tényleges szükség-letnek.

A W a l d s t e i n - s o r s j e g y e k j u l. 15-diki huzásán következő számok huzattak a következő pengő pénzértékű nyereményekkel. A f ő n y e r ő 92930. sz. 20 ezer forinttal, a máso-dik nyeremény 60942. sz. 2000 forinttal; a har-madik 47830. sz. ezer frt; 500 forintot, nyernek 35 ezer 612. és 54,562. sz.; 100 frt: 7,329, 4,152, 47,420, 66,055 és 83,280; 50 frt: 426, 16,608, 27 ezer 986, 34,413, 34,571, 49,918, 50,928, 93,320, 96,503. és 100,859; 40 frt 2638, 21,715, 21,909, 29,596, 30,666, 37,040, 40,211, 51,310, 51,426, 52,718, 53,862, 54,728, 83,739, 93,731, 93,871, 94,380, 95,427, 96,874, 101,369, 103,429.

— A S a l m s o r s j e g y e k j u l i u s 15-ki huzásán következő nyeremények huzattak: a fő nyerő 20,000 frt, 19,386 sz.; 2-ik nyeremény 2000 frt, 9708; a harmadik 1000 forint, 60,928; to-vábbá 2000 forintot nyer: 13,121 és 85,598, 120 forint 11,765, 78,019, 78,941 89,990, 110 forint: 10,107, 17,769, 20,771, 26,316, 42,077, 50,993, 81,632, 86,309; 100 forint, 3706, 5612, 5871, 6257, 19,305, 31,294 47840; 48,330, 51,781, 65,393, 67,160, 74,130 és 85,660.

A „Lloyd“-társulat magántávirata.

P e s t, j u l. 19. 12 óra 30 p. délben. A gab-naüzletben kevés változás, jó minőségű malombu-za nagyobb részegekben közben-közben 5 krral javult, használati-buza 5 frt 10 kr. vámmázsa-n-kint forgalom élénktelen.

Távirati tudósítás.

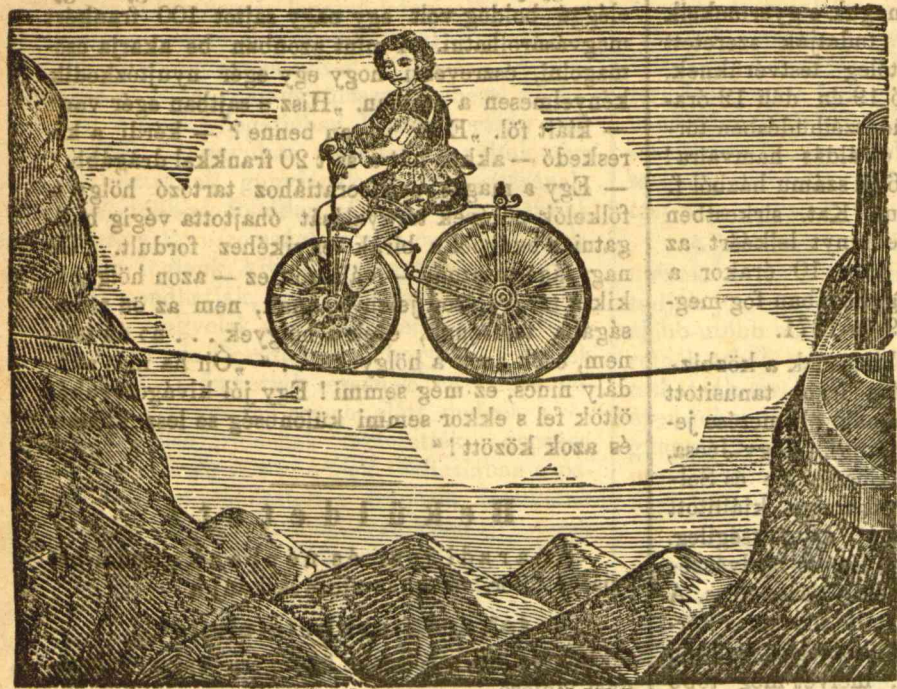
a bécsi börzéről 1871. július 19-én.

5% Metalliques . . . 59 45	Hitelintézet . . . 284 30
Nemzeti kölcsön . . 69 10	Váltó Londonra . . 123 —
1860. évi kölcsön 101.50	Exst. 121 30
Bankrézvény . . . 7 66	Arany 5 84

20 frank-darabok 9 80

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

H I R D E T É S E K

A városiügetben osütörtökön, július 20-án a világhírű és felülmúlhatlan aequilibrista **BRAATZ EUPHROSINA** és **ERNEST** első fellépő

csodálatra méltó mutatványaival az 570 láb magas, és 200 láb hosszú egyenesen kifeszített kötélén.
Amerikában és Európában merész és rendkívüli bátorságuk által híressé vált művészeknek szerencsésük volt New-York, London, Páris, Péttyvár, Moszkva, Berlin, Drezda, Prága és legutóbb Bécsben kellemes aequilibristikai mutatványaikkal magas és legmagasabb uraságok előtt viharos tetszés közt előadásokat tartani.
A mai műsorozatból kiemelendők:
A két lovag: Euphrosina k. a. és Ernest úr által.
Az indiai híd, előadja Euphrosina k. a. és Ernest úr által.
A párbaj, Euphrosina k. a. és Ernest úr által.
A szék, Euphrosina k. a. által.
A nagyszerű velocipéde-menete
Euphrosina kisasszonynak, egy pompás kékerekű a kötélre szabadon állított Velocipéden. Nagyszerű és rendkívül nagy hatású merész mutatvány, mely egy nő által vihető ki, s mely ily módon, mint ezt Euphrosina k. a. mutatja, utánozhatlan.

Hangverseny az előadás előtt és után.

A városiüget a nyilvános közlekedés előtt a hatóság engedélye folytán 2 órákor elzáratik, midőn a pénztár megnyitatik.

A hangverseny kezdete 5, a mutatványnak 6 órákor.

Egy számozott szék a bemenettel együtt 1 frt. — Egy ülő-hely 70 kr. — Bemenet 50 kr. — Katonai jegyek örmestertől lefelé 20 kr. — Gyermekjegyek 20 kr.

Számozott és zárt szék jegyek előre válthatók Weiss Gyulánál, a három király-hoz címzett szállodában.

Szombaton július 22-én második előadás.

Első Erdélyi vasút.

A személy- és vegyes vonatok MENETRENDJE.

Erdélyben június 15-től 1871.

Bécsből Pest, Cegléd, Arad Gyula-Fehérvárról Arad, Cegléd, Fehérvárra.				Gyula-Fehérvárról Arad, Cegléd, Pestre és Bécsbe.			
Állomások		1. szám	3. szám	Állomások		2. szám	4. szám
		Érk. Ind.	Érk. Ind.			Érk. Ind.	Érk. Ind.
		ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.			ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.
Bécs	este	8 26	regg. 7 55	Gyulafehérvár	este	7 55	regg. 8 26
Pest	regg.	7 50	este	7 55	regg.	8 26	este
Cegléd	délut.	10 8	regg.	8 26	délut.	10 8	regg.
Arad (Rest)	délut.	10 8	regg.	8 26	délut.	10 8	regg.
Győr	5 14	5 15	7 30	7 36	Szászváros	5 21	5 23
Paulis	5 14	5 15	7 30	7 36	Piski (Rest)	5 26	5 28
Radna	5 31	5 39	8 9	8 27	Déva	6 30	6 35
Konop	6 49	6 12	9 13	9 6	Branyicska	7 4	7 5
Berzova	6 32	6 34	9 28	9 8	Illye	7 25	7 30
Soborsin	7 21	7 29	10 31	10 45	Gurazsada	7 40	7 41
Zám	8 7	8 9	11 23	11 28	Zám	8 11	8 13
Gurazsada	8 41	8 42	12 12	12 7	Soborsin	8 47	8 53
Illye	8 53	9 12	12 21	12 28	Berzova	9 37	9 42
Branyicska	9 22	9 28	12 53	12 54	Konop	10 1	10 3
Déva	9 33	9 58	1 26	1 36	Radna	10 33	10 38
Piski (Rest)	10 19	10 39	2 30	2 30	Paulis	10 53	10 54
Szászváros	11 18	11 15	3 14	3 24	Győr	11 6	11 10
Sibóth	11 42	11 43	3 57	4 2	Arad (Rest)	11 46	11 47
Alvincz	12 16	12 21	4 42	4 54	Cegléd	12 16	12 21
Gyulafehérvár (Rest)	12 40	12 41	5 18	5 21	Bécs	6 9	6 9

Piskiről Petrozsenybe.				Petrozsenyből Piskire.			
Állomások		23. szám	24. szám	Állomások		23. szám	24. szám
		Érk. Ind.	Érk. Ind.			Érk. Ind.	Érk. Ind.
		ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.			ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.
Pi ki (Rest)	délut.	2 40	Petrozseny (Rest)	regg.	6 30		
Zeykfalva-Kalán	3 18	3 20	Bánica	7 17	7 27		
Russ	3 31	3 38	Krivadia	8 23	8 28		
Váralya-Hátság	4 14	4 24	Puj	9 24	9 32		
Puj	4 14	4 24	Váralya-Hátság	10 20	10 30		
Krivadia	6 16	6 26	Russ	11 4	11 9		
Bánica	7 20	7 28	Zeykfalva-Kalán	11 22	11 24		
Petrozseny (Rest)	8 20	este	Piski (Rest)	12	délut.		

Vonat-csatlakozások:

A. Aradon:

- A. A Gyula-Fehérvárról jövő 2. sz. vonat, a déli 12 óra 25 perczkor Pestre induló 22. sz. vonat.
A Gyula-Fehérvárról jövő 4. sz. vonat, az esti 9 óra 54 perczkor Pestre induló 24. sz. vonat.
B. A Ceglédre délutáni 3 óra 42 perczkor érkező 21. sz. vonat, a Gyula-Fehérvárról délutáni 3 óra 42 perczkor érkező 23. sz. vonat, a Gyula-Fehérvárról délutáni 3 óra 42 perczkor érkező 23. sz. vonat, a Gyula-Fehérvárról délutáni 3 óra 42 perczkor érkező 23. sz. vonat.

B. Piskin:

- A. Az Aradról délutáni 2 órákor érkező 3. sz. vonat, a Petrozsenybe induló 28. sz. vonat.
A Gyula-Fehérvárról délutáni 12 óra 45 perczkor érkező 4. sz. vonat a Petrozsenybe induló 28. sz. vonat.
B. A 24. sz. vonat, az Aradról délutáni 4. sz. vonat.
Petrozsenyből a Gyula-Fehérvárra induló 3. sz. vonat.

Posta-csatlakozások:

Aradon: Arad-Nagyvárad személyszállító posta.

Indul Aradról 6 órákor este. Érkezik Nagyváradra 9 órákor reggel. Indul Nagyváradról 6 órákor este. Érkezik Aradra 9 óra 5 perczkor reggel.

Arad-Buttym személyszállító posta.

Indul Aradról 4 órákor délután. Érkezik Buttymba 2 óra 55 perczkor este. Indul Buttymből 7 órákor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perczkor délután.

Gyula-Fehérvár: Nagy-Szeben-Kolozsvár személyszállító posta.

Indul Nagy-Szebenből 10 óra 30 perczkor reggel. Érkezik Gyula-Fehérvárra 6 óra 35 perczkor este. Indul Gyula-Fehérvárról 7 órákor este. Érkezik Kolozsvárra 6 órákor reggel. Indul Kolozsvárról 4 órákor délután. Érkezik Gyula-Fehérvárra 2 óra 35 perczkor reggel. Indul Gyula-Fehérvárról 2 óra 50 perczkor reggel. Érkezik Nagy-Szebenbe 11 óra 35 perczkor délután.

Soborsinban: Lugos személyszállító küldöncz-posta.

Indul Lugosról 9 óra 30 percz. este. Érkezik Soborsinba 4 óra 30 percz. reggel. Indul Soborsinból 10 óra 30 perczkor reggel. Érkezik Lugosra 5 óra 30 perczkor délután.

Nagy-Szeben-Károly-Fehérvári küldöncz-posta.

Indul Nagy-Szebenből 6 órákor este. Érkezik Gyula-Fehérvárra 2 óra 45 perczkor reggel. Indul Gyula-Fehérvárról 7 óra 15 percz. este. Érkezik Nagy-Szebenbe 3 óra 50 perczkor reggel.

A főigazgató.

Laptulajdonos Bettelheim Vilmos. — Arad 1871. Nyomatja és kiadja Réthy Lipót. (Főter, a Minoriták zárdájával szemben.)

Megjelent s BETTELHEIM testvérek

könyvkereskedésében kapható:

BARITIU GYÖRGY magyar-román szótára.

Ára félkenyérnyel köve 3 frt 40 kr.

utczai lakás.

valamint egy bolt és udvari lakások azonnal bérbe adandók főter 47. szám alatti házban. Bővebbet ez iránt a dohány főtőzsdében.

Legjobb minőségű

gabona-zsákok

jutányos áron kaphatók

Strasser J. Gyulánál.

Jól kiégetett tégl

tetszés szerinti mennyiségben szállításon kapható
Reinhardt és Bendik,
a három oroszlányhoz
címzett fűszerkereskedés után Aradon.

Egy Garret & Sons-féle 13 soros

vető-gép.

mely csak rövid ideig volt használatban eladó. Bővebbet szívesből szolgál.

Tenner Ig. Pál.

Szóló eladás.

A mokrai nagy hegy alatt a legszebb helyen Lichtenstein Jakab és Strosser Antal urak között fekvő jó karban lévő igen bő terméssel kecsegtető 2¹/₂ hold szőlő egy új 2 szoba, honyha, prsházsal, a szükséges edényekkel ellátott kőháza; egy istálló 5 lóra és kocsiszin, szabad kézből eladó, értekezhet alulirottal.

Osváld Pál,

berzai lakos.

Legközelebb megjelentek és

BETTELHEIM testvérek

könyvkereskedésében kaphatók:

Tölvölgyi Titusz: A magyar forradalom és önvédelmi harc története 1848/49. Ára 1 frt 50 kr.

Báró Baldácsy Antal: Alföldi utalózat. Ára 2 frt.

Haffner Károly: Apáczai és kegyencznő, regény a bécsi életből, fordította Szabó Antal. 2 kötet ára 1 frt 60 kr.

Saumerá Pál: Raoul lovag története, regény. 2 kötet ára 2 frt.

Fevál Pál: A néma cimborák (I. része. 7 vas gyűrű) történeti regény, ford. Martonffy Frigyes, eddig 2 kötet, minden kötet ára 1 frt.

Montepin X.: A vörös alarcz, regény, fordította Rajkay F. 4 kötet ára 4 frt.

Ponson du Terrail: A fekete mise (I. része: Az elbűvölt nő) történeti regény, fordította Martonffy Frigyes, eddig 2 kötet, minden kötet ára 1 frt.

Az 1870. évi XLII. törvényozik: a köztörvényhatóságok rendezéséről; vagy 8-ad részben, vagy zsebkönyvben. Ára 40 kr.

Az 1871. évi XVIII. törvényozik: a községek rendezéséről; vagy 8-ad részben, vagy zsebkönyvben. Ára 40 kr. — E két törvény együtt vagy 8-ad részben, vagy zsebkönyvben. Ára 70 kr.

Szokoly Victor: A zsarnokok titkai, Krisztus születésétől a legújabb korig. 1-ső kötet ára 1 frt.

Türr István: Ausztria, Magyarország és Oroszország. Ára 40 kr.

Polgári bíróságokra vonatkozó 1869. 1870. 1871. évi törvényozik. Hivatalos kézi kiadás. Ára 50 kr. Zseb és 8-ad rész kiadásban.

Ismét egy új

szerencse-ajánlat.

Szerencse és áldás Cohnnál!

Ezen legújabb az állam kormányától biztosított nagy sorsjáték különböző figyelmet érdemel.

Magába foglal több mint

1 millió 530,000 tallért

tevő nyeresényeket.

E kedvező sorsjáték, mely csak 46,000 sorsjegyből áll, néhány hónap alatt 6 osztályban következő nyereségek foglalkoztatnak, egy mint

1 nyeresemény esetlegesen 100,000 tallér, különösen 60,000, 40,000, 20,000, 15,000, 12,000, kétszer 10,000, kétszer 8000, háromszor 6000, háromszor 5000, nyolcszor 4000, egyszer 3000, tízszer 2000, huszonnyolcszor 1500, egy százszor 1000, tízszer 500, egyszer százszor 400, tízszer 300, háromszázharmincz-ezer 200, négyszázharmincz-ezer 100, hetvenszor 70, 60, 50, húszháromezer kétszáz hetvenöt 47, 40, 31, 22, és 12 tallér.

Az első osztály nyeresényhúzás hivatalosan

f. é. július 27. és 28-ik napjaira

lőn kitűzve, s kerül:

Egy egész eredeti sorsjegyet csak 7 o. é. frtba, egy fél eredeti sorsjegyet csak 3 frt 50 o. é. krba, egy negyed eredeti sorsjegyet csak 1 frt 75 o. é. krba, egy ayzolozódó eredeti sorsjegyet csak 88 o. é. krba, s külön ezen eredeti sorsjegyeket a kormány cimerével leltára (nem a tiltott igényekből, avagy magán-sorsjegyekből) a pénzügysek bérmentes beküldése mellett meg a legvalóbbi időkre is a tisztelt megbízások folytán.

A hivatalos húzási listástrom, s szétküldése a nyeresényeknek azonnal eszközöltetik, pontosan és tisztartás mellett az állító nyeresékre. Az én dísztem tudomás szerint a legregőbb és legszoroscsobb, miután én már többek részére nagyobb nyeresényekből: 100,000, 60,000, 50,000, többször 40,000, 20,000, igen gyakran 12,000, 10,000 tallér stb. stb. összeget a hivatalos nyeresény-lajstromok szerint kifizettem.

Laz. Sam. Cohn Hamburgban.

Főügynökség, bank- és váltó-üzlet.

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5

593 2-5